

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:	
Egész évre	16 kor.
Negyedévre	4 "
Ehelyben házhöz hordva:	
Egész évre	20 kor.
Negyedévre	5 "
Videkre postán szállítva:	
Egész évre	24 kor.
Negyedévre	6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apáca-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaadását vagy megőrzését nem vállalja.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, december 13.

A katolikus sajtó ügye.

Szent igaz, hogy aki kezeit az ekére tevén, hátratekint, nem méltó az Isten országára, de az is kötelesség, hogy mikor az ember hálát ad Istennek, sorolja fel gondolatban, legalább nagyjából, mit is sikerült neki Isten jóvoltából végbevinnie.

Ha ebből a célból visszatekintünk, hogy a kilencvenes évek elejétől kezdve a katolikus hitélet és érdekközösség érdekében mennyit tettünk, bizony örömmel adhatunk hálát Istennek, hogy annyit sikerült elérnünk, amennyit ma felbirunk mutatni.

Nincs okunk büszkélkedni, mert még mindig a kezdetek kezdetén vagyunk ahhoz a nagy feladathoz képest, melyet megoldanunk kell. De van okunk az önértékre, hogy amit megcsináltunk, azt becsülettel oldottuk meg. Mindenütt van egyleti élet, szervezkedés, erőgyesítés, hitvallásunk nyílt megvallása és a buzgóság a jó lelkeket nagyobb jöttekre is beviti.

A katholicizmus legveszedelmesebb ellenfelei ez idő alatt oly téren szervez-

kedtek ellenünk, amelyet mi saját hibánk folytán kihasználhatnánk és támogatás nélkül hagytunk.

A katolikusoknak nálunk nincs oly sajtójuk, amely arányban állana az egyház méltóságával s a nagy célokkal, melyeket hitünk és hazaszeretetünk élénk tűznek.

Annnyira jutottunk, hogy magának a katolikus sajtó lényegének igazi mivoltával sem voltunk tisztában. Sokan azt értik katolikus sajtó alatt ma is, amely sajtóban kizárólag a vallás természete fölötti érdekeiről s azok előmozdításáról, tehát imádságról, énekekről, hitbuzgalmi dolgokról van szó. Ez eredményezte a másik végletet, hogy t. i. némelyek éppen azért félték a kath. sajtótól, mert abban természetfölötti dolgoknál egyebet nem olvashatni.

Ugy az egyik, mint a másik irány merőben téves.

A katolikusoknak nem csak természetfölötti életük van, hanem van természetes életük s ebben a természetes életben vannak közös érdekeik, közös céljaik. Ezek megvalósítására a sajtót és elsősorban a sajtót kell mozgósítani a katolikus egyháznak. A kath. sajtó nem más, mint a katolikus érdekek és elvek szolgálatában álló, mindenképpen a kornak

szinvinonán álló sajtó. Ennek a hitbuzgalmi sajtó csak egyik alfaja. A katolikus sajtó felöleli a katolikus egyház világi és egyházi hiveinek közeletét, hogy liberális nyelven szóljak, a katolikus felekezet érdekeit az államban, társadalomban, művészetekben és a tudományok ágaiban. Hiszen nincs a közeletnek egyetlen egy zuga sem, ahonnan szokatlan erővel és hevességgel ne támadnának bennünket. Ma már odajutottunk, hogy protestáns pásztorok zsidó felekezeti lapokban hívják fel a zsidókat szövetségre »a közös veszedelem ellen.« Ez a közös veszély, tetszik tudni, mi katolikusok volnánk.

Aki tudja azt, hogy ma a katolikus egyház elleni harc Magyarországon a nemzet ezeréves múltjának összes megszentelt hagyományai ellen való harcot is jelenti, az tudni fogja kötelességét, midőn arról van szó, hogy a haza katolikusait a katolikus sajtó támogatására alakított egyesületbe szervezzük.

Igy csinálták ezt annak idején a németek is. Amit el nem tudtak érni a templomokban, elérték a kaszinókban, a körökben, az ipari, kereskedelmi és munkásegyleteketben. S hogy mindezek létrejöhessenek, egy hatalmas nagy arányú sajtópártoló mozgalmat indítottak meg,

„TISZÁNTÚL” TÁRCZÁJA.

Édes szavak.

Irta Febea.

— Hát mondd csak, mindenáron azt vetted a tejedbe, hogy visszahódítod? — kérdezé Emma nevetve Adától, aki a japáni tükör előtt állt s ide-oda forgatta a két szárnytükröt, hogy magát előlről, oldalról, hátulról, tetőről-talpig szemügyre vegye. Közben folyton babrált elegáns ruhájának a csipkén és szalagjain.

Emma türelmetlenül várta, hogy mikor lesz vége ennek az előkészületnek s székéről, ahol kényelmesen elnyújtózott, maliciózus mosolylyal szemlélte az előkészület minden ízesletét. Azután finoman elhúzta a száját, mint az oly asszony, aki tisztában van azzal, hogy mily szoros kötelek fűzik össze egy szép és fiatal asszony szívében a kacérságot a békülés vágyával, egy merészen lobogó tollat a visszafojtott s alig türtőztetett vágy gyötrelmével, a hajnak a nyakra lekunkorodó fürtöcskékjét a szerelem ábrándjával.

— Hogy visszahódítam? . . . Ha tudnád, hogy mily pokol volt vele együtt élni az utolsó hónapokban! Nem kezdeném újra egy országért.

— Nagyon szerencsés asszony vagy, ha nyolc évi házasetédből csak az utolsó pokoli hónapokra emlékezel vissza. Az én pár hónapi

házasságom úgy tűnik föl nekem, mintha évszázadokat töltöttem volna a pokolban.

— Meg kell neked vallanom, hogy az első idők elég kellemesen teltek el . . . De azután! . . . Keservesen meglakoltam érte. Meglakoltam fájdalommal, csalódással, lealázással. Értsd meg, be nem vallott, eltitkolt megalázásokkal, melyek elhabolták az önértetemet. De ő ébren tartotta bennem azt, hogy mivel tartozom s saját méltóságomnak, ő emlékeztetett mindig arra, hogy nem szabad megalkudnom . . . Visszahódítani őt! . . . De az szent, hogy vigasztalhatatlan lennék, ha nem érném meg, hogy bánkódik, keservesen bänkódik elvesztésem fölött. Igaz, ami igaz.

— Azt hiszem, hogy még saját magadnak sem meréd elárulni minden gondolatodat.

— Mirel? fantáziálsz? . . . találkozásunkba nagyon sok okból egyeztem bele. Bianca hat éves, Francesco meg holnapután lesz hét. S megegyezésünkhöz képest, ha gyermekeink betöltik a hét esztendő, az apa joga határozni jövőjük és neveltetésük fölött. Az apáé, ki semmit sem veszített becsüléséből. — E fölött tehát — meg kell egyeznünk. Már késő van. Viszontlátásra, szívem. Vársz reám teára?

— Várok. Isten veled.

Adának nem sikerült telj sen elpalástolni izgatottságát, mikor végigsietett a Corsón. Nem

sikerült úgy mennie, mint szokott, nyugodtan, elegánsan, szinte ritmikusan, mely egyik legcsábitóbb sajátsága volt . . .

Sőt nagyon is szabálytalanul ment, majd gyorsan, majd lassan, ok nélkül megfordult; meg-megállt és fáradtan, pihegve vonszolta magát. A férfiak majd elnyelték kedves, rózsás arcát, amely nagy, fekete kalapja alól előragyogott, az asszonyok meg csodaszép, legújabb divat szerint való öltözékét. Végigment a Via de Condottin, felhaladt a spanyol lépcsőn s az utolsó tokon pihegve, szinte lélekzetet vesztve, állt meg, mert ott várt reá a férje, aki — néma, mély meghajlással üdvözölte. Együtt mentek a Pinció felé, némán, lassan haladva a hatalmas fák alatt, a méla őszi alkonyatban.

— Mégis csak gyönyörű ember a férjem! — gondola Ada, — lopva tekintve férje elegáns öltözetére.

— Ugyan, mivel tölthette az időt az ily szép asszony a hosszú egyedüllétben? — gondola a férj, egy szegény, kialudt cigarettát nyomorgatva a fogai közt.

A francia akadémia előtt mintha egyszerre határozották volna el magukat, szinte egyszerre mondták:

— Tehát itt volnánk, hogy . . .

Mily szép tehér foga van! — sóhajtá Ada magában.

M. t. Hölgyek!

Karácsonyra

a PFAFF

kellemes meglepetést szerezhetnek urak részére

cég különleges újdonságaival.

mely a német katolikus világot lelkesíti, élteti, neveli, együtt tartja és vezeti sikerrel sikerre.

Nekünk is ilyen hatalmas és erőteljes katolikus sajtóra van szükségünk. Ha a szépirodalmi téren feltaláljuk saját egyházunk fiainál a legmagasabb színvonalat, minek menjünk mi ellenségeinkhez? Ha a tudomány emberei közt saját egyházunk fiai viszik a vezérszerepet, mivel indokoljuk azt, hogy magukra hagyjuk őket?

Mert igenis vagyunk elég erősek és hatalmasak ahhoz, hogy idegen szellemmel, hitetlen felfogással megrontott vezérkedő alakok gyámságára és kegyes vállveregető lenézésére ne szoruljunk. Csak összetartás kell, mely az erőket megedze és irányítsa. Az összetartás létrehozza azokat az anyagi áldozatokat, amelyeket céljainknak megfelelő magas színvonalu sajtó-fenntartására lesznek szükségesegek.

A katolikus sajtót a liberális sajtóval szemben a katolikus uri ország korlátoltsága már csaknem inferioris helyzetbe hozta. — Hiába! Az a katolikus író, akit éppen irányja miatt mindenütt mellőznek, nem élhet meg a levegőből. Neki is tanulnia és munkálkodnia kell. Ezeket pedig éhen nem lehet megcselekedni. És ehhez az igazi sajtó pártoláshoz éppen a liberális sajtó hatalma miatt, ma már nagyobb anyagi áldozat szükséges, mint amennyi pl. a 70-es évek elején elég lett volna.

Sajtó, hatalmas és minden követelményeknek megtehető katolikus sajtó nélkül a szociáldemokráciával sem vehetjük fel a versenyt, nem hogy a többi

irányokat le bírjuk küzdeni. Katolikus sajtó nélkül, irodalom, tudomány művészet, hírlapírás, mind kizárólag a zsidóság kezébe megy át, mert a protestantizmus szánalmasan bomlik. Ránk vár a feladat a nemzet lelkét megőrizni Krisztusnak és Krisztus körül megtartani hazánkat.

Aki ezeket megérteni még most sem akarja, aki azt a pár koronát ily nemes céloktól még most is sajnálja, — az nem érdemel egyebet, minthogy hitsorsosai néma megvetéssel adózzanak hitáruló tudatlanságának.

Ide munkások kellene, ide áldozatok kellene, ide férfiak kellene, mert egyházunk nem stréber konclesók bandája, hanem a nagy vértanúk unokáinak magasztos gyülekezete!

Gedeon.

Parlamenti tudósítók gyűlése. Muzsa Gyula képviselő tegnap a Ház karzatára egy idegent hozott s Lenkey Gusztáv, a parlamenti tudósítók szindikusa figyelmeztette, hogy a hírlapírói karzaton idegenek nem lehetnek. Ebből szóváltás támadt s a folyosón Muzsa kijelentette, hogy a hírlapírók nem azonosítják magukat Lenkey eljárásával. Lenkey e miatt lemondott szindikusságjáról. Ez ügyben a parlamenti tudósítók ma délelőtti fél 12 órakor Rákosi Jenő elnöklete alatt ülést tartottak. Rákosi Jenő rámutat azokra a nehézségekre, melyeket a kötelességüket teljesítő tudósítók utjába állítanak, de a csüggedéstől óvja meg őket az a tudat, hogy működésük fontos országos érdek; ne gondoljanak megtorlásra, hanem várják meg a benyújtott kérvény sorsát. — Szabó László indítványát, melynek értelmében a gyűlés kijelenté, hogy kész minden

eszközzel szindikusukat megvédeni, visszavonta. Lenkey Gusztávot erre újból megválasztották szindikusnak. Végül egyhangulag Rákosi Jenő álláspontját fogadták el és elhatározták, hogy bevárják a döntést a benyújtott kérvény felett.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, dec. 13.

Elnök: Justh Gyula. Bemutatja a verseci esperesi kerület kérvényét a kath. autonómia és kongrua ügyében és a parlamenti hírlaptudósítóknak Rátkay László képviselő által beadott kérvényét működésük érdekében a házszabályok és nyilvánosság helyes értelmezése tárgyában.

Rátkay László kéri, hogy az utóbbi kérvény olvastassék fel.

Elnök: Az elnök által bemutatott kérvény felolvasatlanul a kérvényi bizottsághoz teendő át, Rátkay kérelmét tehát nem teljesítheti.

Farkasházy Zsigmond: Mivel olyan kérdésről van szó, mely az utóbbi időben pertraktálás tárgya a Ház tagjai között kéri, hogy a kérvényi bizottság egy hét alatt tegyen jelentést a Háznak.

Elnök: Mennyi idő alatt?

Olay Lajos: Nyolc nap alatt.

Elnök: a Ház hozzájárulásával ilyen értelemben határoz.

Ezután harmadszori olvasásban elfogadták az egyszakaszos törvényjavaslatot.

Következik a

kvótajavaslat.

Hoitsy Pál előadó: Ez a javaslat megterhelhetést jelent az országra nézve, de ez a megterhelés budgetünknek csak fél százalék, tehát igazságtalan ezt úgy állítani oda, mintha ettől az országnak össze kellene roskadnia.

Még ha a közös költségek emelkedni fognak is, velük együtt emelkednek a közös vámbevételek is. Tisztán politikai szempontok vezetnek, mikor a javaslatot elfogadásra ajánlom, mert közjogi és gazdasági előnyöket csak kvótaemeléssel voltunk képesek Ausztriától kicsikarni. (Helyeslés. Igaz, ugy van!)

Roics Milán horvátul a javaslat ellen beszél.

Bizony Akos: eltogadja a javaslatot. A képviselőház már elfogadta a kiegyezési javaslatokat, tehát ezek életbeléptetése az ország érdekében áll. Ha azt akarjuk, hogy a kiegyezés életbe lépjen, nem zárkozhatunk el attól, hogy a vele kapcsolatos kvótaemelést is el ne fogadjuk. Ha az ország gazdasági tönkretételét talán megakadályozhattuk volna a kiegyezési javaslatok elvetése által, de a gazdasági különválást 1917-re semmi körülmények között el nem érthetük volna. Nekünk elsőrendű kötelességünk odahatni, hogy az önálló vámterület elől minden akadályt, politikait úgy, mint gazdaságát elhárítsuk. A ki akarja a célt, akarnia kell az eszközöket is. A kvóta felemelése a

— Oh, az én imádott kék szemeim! — sóhajtja a férj.

És mind a ketten hallgattak. Hallgattak akkor is, mikor a Pinciónak ama faszorába értek, mely a Borghese-villára néz le.

Ada leült a kőpadra, férje egy fához támaszkodott. Pár másodperc múlva férje elkezdé alig türtőztetett remegéssel:

— Hallja csak, Ada . . . Beszéljünk arról, ami a legkedvesebb, legszentebb előttünk a földön . . . beszéljünk a mi kicsinyeink jövőjéről. Holnapután Francesco hét éves lesz. Összeférhetetlen természetünk folytán el lévén egymástól válva, mind a ketten fenntartottuk a jogainkat gyermekeink nevelését illetőleg s most közös egyetértéssel kell megállapodnunk. Maga egész a mai napig élvezte gyöngédségüket, szeretetüket, hízélgéseiket. Most már talán nekem is engedhetne egy kis boldogságot, egy kis szeretetet.

— Azért vagyok itt — suttogá Ada elhalóan. — Elismerem, hogy Francesco nevelése önre tartozik. Remélem, hogy embert fog belőle nevelni.

— Ozt maga meg a mi kis Biankánkat neveli. Oly művelt, finom, csábitó asszonykát fog belőle csinálni, mint saját maga. Az az igazság, hogy a mama nevelje a kisleányt s a papa a fiút . . . Ambár . . . ha megkaphatnám,

Biankát is magamhoz szeretném venni egy időre. Megtanítanám, hogy édes, jó, mindennekfelett pedig elnéző asszony legyen . . . Megtanítanám, hogy az asszony legfőbb varázsa az odaadás, legfőbb erénye pedig a megbocsátás.

En meg, — szakítá félbe Ada remegő hangon — ha ide adná nekem Francescot, arra tanítanám meg, hogy legyen tapintatos, előzékeny, hogy finoman, delikátul szeresse, mindenneklőlött pedig megértse azt a nőt, aki majdan a felesége, a gyermekei anyja lesz. M gitanítanám arra, hogy kímélje érzékenységét, teljessé őhajait; tapintatra, odaadó, udvarias modorra s mindarra a látszólag igénytelen dolgokra és érzelmekre tanítanám meg, melyek oly nagy helyet foglalnak el egy jó asszonyka kis boldogságában . . .

Ada az utolsó szavakat állva mondta. Férje körültekintett, a faszor üres volt. Még egy levél zizzenése sem zavarta meg a ködös alkony csendjét. Oda lépett a feleségéhez, átölelte, magához vonta s édesen mondá neki:

— Miért nem tanítottál meg engem is mindezekre? . . . Ugy tudtalak volna szeretni, ugy meg tudtam volna szeretetni magamat! Ki tudtam volna vinni bocsánatodat.

— Fölösleges, — mondá Ada, szenvedélyesen megcsókolta a férjét — ugy is kivívtad.

Haas Fülöp és Fiai Nagyvárad Rákóczi-ut

Rimanóczy-palota.

Cs. és kir. szab. szőnyeg és butorszövet gyárosok, magy. kir. udvari szállítók.

Az őszi és téli idény megérkezésével a t. c. közönség szives figyelmébe ajánljuk most érkezett szőnyegek, butorszövetek, ablakvédők, utazótaka rók, függönyök, asztalterítők, storok.

Szabott árak!

Valódi keleti szőnyegek, perzsa, indus és smyrna minőségben.

Szabott árak!

Nagy választékban raktárunkon a HAAS-féle Agra és csomózott szőnyegek legjobbakkal vannak ellátva. Varrott paplanokban, gyapjutakarókban, lópekrócokban nagy raktár.

függetlenségi párt álláspontjából úgy bírálható el, hogy maguk a közös ügyek távolittassanak el, de ameddig a közösség lennáll, a közös költségekhez való hozzájárulás elől sem zárkozhatik el. A függetlenségi párt évtizedeken keresztül a negáció álláspontjára helyezkedett, most azonban gyakorlati politikát kell folytatnia. A függetlenségi párt tehát elfogadja a kvótá-emelést, bár igazságtalannak tartja, mert egyéb téren megtalálja annak egyenértékét. A kormány nyilatkozatot kér arra vonatkozólag, ha a közös ügyek 1917-ig megszűnek, az azokhoz való hozzájárulás elesik.

Wekerle Sándor miniszterelnök: A függetlenségi párt a koalíció kormányra jutásakor ép úgy, mint a többi pártok, elvei fentartásával támogatta a kormányt, de csak a meglévő legális alapon vállalkozhatott az ügyek vezetésére. A függetlenségi párt nemcsak elveit tartotta fen, hanem az átmeneti idő után akciószabadságát is és küzdhet, amint hogy küzdeni is fog, az 1867. XII. t.-c. megdöntésére. Ha tehát az átmeneti idő után az Ausztriával való közösség bármikor bármely okból megszűnne, nagyon természetes, hogy megszűnik a hozzájuk való hozzájárulási arány is. Ezt a miniszterelnöki székéből jelenti ki. (Eljenzés.)

Lukács Odön, **Surmin** György beszéltek horvátél a javaslat ellen.

Városatyák választása.

Alig 24 óra választ már el a városatyák választásától. Minél jobban közeledünk a nevezetes dátumhoz, annál jobban nő az izgalom és az érdeklődés.

Amíg a múlt héten a váraljai kerületben volt legtöbb jelölt neve a forgalomban, a hivatalos jelölés óta Olasz vette át e tekintetben a vezérszerepet. A 12 helyre annyi jelölt van, hogy minden helyre 2-3-at is választathatnának, még sem lenne minden jelölt a törvényhatóságban.

Az utóbbi napokban úgy a Réten, mint a Porond városrészen értekezleteket tartottak, amelyen a függetlenségi párt által jelölteknek csak egy részét akceptálták s a többi helyeket új jelöltekkel töltötték be.

A Réten tartott egyik értekezleten a függetlenségi párt hivatalos jelölését annyira nem fogadták el, hogy még **Szokoly** Tamást is kihagyták az általuk megállapított listából. Szokoly Tamáson kívül kihagyták dr. **Stocker** József, dr. **Hoványi Géza**, dr. **Hoványi Gyula**, dr. **Károly Irén**, **Sziládky Ernő** és **Kriszta Sándor** nevét. Ezek helyett bevették **Balogh Károlyt**, **Raduj Pétert**, **Zsiskov Rudolfot**, **Zonda Györgyöt**, **Óváry Lajost**, **Weisz Mórt** és dr. **Várady Zsigmondot** s a függetlenségi listából meghagyták **Hann Lajost**, **Niedermann Antalt**, **Tanay Zsigmondot**, **Sas Edét** és **Fenyő (Fried) Sándort**.

Mint halljuk, az ipartestület is akcióba lép s külön listát készített az Olasz városrészen,

amelyre a függetlenségi jelöltek közül 11-et felvett, s csupán **Fenyő Sándor** helyett iktatta be **Óváry Lajost**, az ipartestület alelnökét, akinek hivatalos jelölése is csak azon mulott, hogy a jelölésnél az iparos választmányi tagok közül sokan eltávoztak.

Az ipartestület tagjai pedig, mint a választók tekintélyes zöme, határozottan kívánja, hogy **Óváry Lajos** helyet foglaljon a törvényhatóságban.

Az ipartestület Ujvároson még **Bodnár János** bádigos megválasztása érdekében indított mozgalmat, azonban ezt a függetlenségi pártnak sikerült leszerelni. Így annál méltányosabb és jogosultabb az ipartestület azon törekvése, hogy **Óváry Lajos** megválasztását mindenképpen előmozdítsa.

Hir szerint az olasz-i polgárok között egy másik mozgalom is erősen szervezkedik s olyan listát állított össze, amelybe **Palotay Lászlót**, **Székely Sándor** főszámvevőt és **Óváry Lajos** kályhást vette fel a függetlenségi párt által is jelölt **Szokoly Tamás**, dr. **Stokker József**, dr. **Hoványi Géza**, **Hann Lajos**, **Niedermann Antal**, dr. **Hoványi Gyula**, **Tanay Zsigmond**, **Sziládky Ernő** és dr. **Károly Irén** mellé.

A volt szabadelvűpártiak tegnap este **Miskolczy Barna** jegyző lakásán értekezletet tartottak, amelyen szintén állítottak jelöltek. Ezek nevéit csak a választás reggelén hozzák nyilvánosságra.

A váraljai kerületben, hir szerint, az orthpárt jelöltjei mellett különösen **Hankovits Ferenc** és **Marton Manó** kilátásai erősödtek a megválasztásra. Itt is erős és zajos lesz a küzdelem.

A függetlenségi párt elnöke tekintettel a választás közel voltára, az alábbi felhívást bocsátotta ki Nagyvárad polgáraihoz:

Polgártársak!

Harcba: bizonyára diadalmas, dicsőséges harcba visszük ismét zászlónkat, a 48-as zászlót, minden magyar ember politikai ideáljának zászlaját. Vasárnap, e hó 15-én ismét megütközünk a régi rendszer csöndben dolgozó híveivel. Az országos politikában már legyőztük őket, de a törvényhatósági bizottságban még mindig ők vannak többségben.

Ha azt akartuk, hogy Nagyvárad város közgyűlésében, ahol legvitalisabb ügyeinket intézik, ne az eddigi klikkrendszer uralkodjék, hanem az történéjek ezután ami a polgárok érdeke, a város java kíván, akkor azzal a névsorral menjenek önök harcba, amelyet pártunk bizalmi emberei, pártunk választmánya beható megfontolás után, a győzelem esélyeinek lelkiismeretes mérlegelésével állítottak össze párt-hiveink számára.

Velünk van az igazság és velünk lesz a győzelem is, ha szilárd és tántorithatatlan összetartással teljesítjük kötelességünket a választáson. Az összetartás biztosította fényes győzelmeinket a múltban, az országos politikában is és ez a kipróbált összetartás fogja nekünk megszerezni most is a diadalt, amely e város kormányzásában új és boldogabb időket jelent.

Bizunk, rendületlenül bizunk pártunk ki-

próbált hiveiben, mert a függetlenségi eszmék tábora nem az önzők, nem a pártbontók, nem az egyéni érdekeket leső egzisztenciák tábora. Nem volt az soha, nem lehet az most sem, a mikor nem az országos politika kéőn erőideáljaiért, hanem a mi városunkért, ami közgyűlésünk megtisztításáért, legfontosabb közérdekeinkért szállunk sikra.

Bizonyos reménységünk van arra is, hogy e küzdelemben a város tisztviselő karát is egytől egytől a mi táborunkba fogjuk látni. Többségünk felszabadította már őket a régi rendszer bilincseitől és kiküzdött szabadságukat bizonyára arra fogják használni, hogy velünk legyenek e harcban, amelynek diadala az ő diadaluk is, bukása pedig az ő bukásuk is lehetne. Mellettünk és velünk vannak majdnem kivétel nélkül az államhivatal derék tisztviselői és e város szabadon gondolkodó polgárainak légiói, akik megelégték a klikkuralmat, megelégték a Csáky szalmájával való garázdálkodást és a mi pártunk tisztult elveit, jelöltjeink kipróbált önzetlenségét akarják bevinni Nagyvárad város közgyűlésébe.

Tartsunk össze, pártunk és városunk diadalára, zászlónk dicsőségére.

Szokoly Tamás,

a nagyváradai 48-as függetlenségi párt elnöke.

A választás napján a függetlenségi párt teljes készülettel vonul a harcba. A párt elnöke a következő felhívást intézte a párt választmányi tagjaihoz:

Tisztelettel fölkérem a nagyváradai függetlenségi és 48-as párt összes választmányi tagjait, hogy a vasárnap, e hó 15-én, a törvényhatósági választások napján reggel 9 órakor a választási helyiségben teljes számmal mulhatatlanul megjelenni és a párt hivatalos jelöltjeinek névsorával leszavazni sziveskedjenek.

Hazafias üdvözléssel

Szokoly Tamás,

országgyűlési képviselő, pártelnök.

A mai utolsó napon Ujvároson a Nemzeti Szállóban, a Réten Gyegyovszky vendéglőjében és Váradvelencén Röhlich vendéglőjében tart a hivatalos függetlenségi párt értekezletet.

Legujabban Ujvároson is a hivatalos jelölés ellen fordult a polgárság egy része és tegnap este a Rimánóczy-szálló éttermében tartott értekezletén elhatározta, hogy a következő külföldi listával fog a választásra menni:

Dr. **Berkovits Ferenc**
Dr. **Grósz Menyhért**
Dr. **Kecskeméti Lipót**
Lebovits Rudolf
Sinka László
Tátray Sándor
Kovács Kálmán
Morgenstern Ferenc
Dr. **Radó Ignác**
Juhász Benedek
Idősb. Keztyüs János
Vucskics Gyula

E lista érdekében ma este a Rimánóczy-étterem Körözs felőli részében ma újra összejöttek értekezletre. A polgárság e része azt veszi zokon, hogy a függetlenségi párt a 31 törvényhatósági bizottsági helyre csupán 5 iparost je-

Karácsonyi és ujévi játékaruk teljes kiárusítása

Igen tisztelt vevőinknek van szerencsénk tudomásukra hozni, hogy az összes raktárunkon levő játék árunkat, míg a készlet tart, minden elfogadható árban kiárusítjuk.

Tisztelettel: **Klein Sándor és Vilmos** játék- és diszmuáruháza **Rákóczi és Szaniszló-u. sarkán.**

lőlt hivatalosan, azok közül is kettő valószínűleg a taktika révén ki fog esni.

Drágasági pótlék a megyén.

Biharvámegye tiszti és kezelő személyzetének még az október havi megyei közgyűlésen 10 százalékos drágasági pótlékot szavazott meg a vármegye. A határozata jóváhagyás végett fel lett terjesztve a belügyminiszterhez, hol teljes mástól hónapig vesztegelt az ügy, míg végre leérkezett, még pedig igen kedvezőtlen eredménnyel. A belügyminiszter ugyanis nem hagyta jóvá a megye határozatát, mivel nem talál rá megfelelő fedezetet az idei költségvetésben. A jövő 1908. évre pedig már előre kijelenti, hogy nem adhatja meg, mert akkor csak más hasznosabb célokra fordítható összegek elvonásával volna lehetséges annak teljesítése.

A belügyminiszternek ez az intézkedése érthető meglepetést keltett az egész vármegyén, mert még ez ideig nem volt rá eset, hogy a miniszter elutasította volna a hasonló ügyeket. Különösen meglepte és a legnagyobb zavarba hozta ez a kisebb javadalmazású hivatalnokokat, kik a pótléokra már kölcsönöket vettek fel s ezeknek visszafizetését mostanra ígérték.

A várva-várt pótlékot, mely száz, meg száz adósságot lett volna hivatalba fedezni, a miniszter intézkedése keresztül buzza, mert fontosabb érdekek támogatása ezt nem engedik meg.

A vármegyei tisztviselők fizetése legutóbb lett rendezve és olyan arányban, hogy azzal meglehetnek elégedve, azonban a kisebb javadalmazású segéd kezelő személyzet fizetésének rendezése csak tervbe van véve és jelenleg oly csekély, hogy abból megélni a mai aránytalan drágaság mellett lehetetlenség.

Ezeknek segélyezése tehát elég fontos érdeke a vármegyének. Az összes központi és vidéki személyzet drágasági pótléka 45000 koronát venne igénybe, ami tényleg megterhelné a fedezetet nyújtó alapot, azonban, ha a tisztviselőket kikapcsolják, az esetben 10—12000 korona teljes fedezetet nyújt, ami minden nehézség nélkül megadható, mert erre van készpénzfedezet is.

Ezek figyelembe vételével a megyei szakosztály foglalkozott is ezzel a kérdéssel és elkészítette javaslatát, mely szerint a tisztviselők kikapcsolatnak és csak a kezelő- és segédszemélyzet részesül segélyben. A segélyezésre vonatkozólag a szakosztály úgy határozott, hogy 1907. évre nem adja meg a drágasági pótlékot, hanem 1908. évre mégpedig oly formán, hogy a közgyűlés felhatalmazza az alispánt arra, miszerint az első évnegyedre eső részt a közgyűlés után azonnal kiutalványozhatja, a többi pedig miniszteri jóváhagyás után. Egyszersmint a közgyűlés előterjesztést fog tenni a miniszternek, hogy ő jelöljön ki alapot a drágasági pótlék fedezetére.

A szakosztály eme véleménye a segélyezetteken vajmi keveset segít, mert szétforgácsolva utalendő összeget oly kevés, hogy azt kellőleg nem tudják beosztani. Ez a pótlék csak egy összegben segít a személyzetnek. Az alispán különben megértve a helyzetet, előterjesztést fog tenni a közgyűléshez, mely szerint az érdekeltek teljes kielégítést fognak nyerni.

Városi közgyűlés.

— Második nap. —

Szokatlanul élénk volt tegnap a városi közgyűlés második napja. Nem ugyan a felszólalások tették élénké, mert alig volt néhány felszólalás, hanem a városatyák szokatlanul nagy számban jöttek össze.

A legtöbb tárgy csekély jelentőségű volt. Utolsó, póttárgy volt a szocialisták kérelme, hogy karácsonyi kongresszusukat a városház dísztermében tarthassák meg. Már a beadványban hangsúlyozták a szocialisták, hogy szocialis és politikai kérdéseket tárgyalnak a kongresszuson s a tanács pedig a Társadalomtudományi Társaság korábbi kérelmének tárgyalásakor a törvényhatóság által elfoglalt azon álláspontjára helyezkedett, hogy politikai célú összejövetelek részére nem adja át senkinek a városház termét, s így a terem átadását nem javasolta.

De a közgyűlés csekély számú tagjai mellett azért talán sikerült volna a kérelem teljesítése, ha dr. Friedländer Samu személyeskedő beszédével el nem rontja a dolgot. Így egyenlő szavazat esvén pro és contra, a főispán a tanács javaslata mellett foglalt állást és a kérelem elutasítása mellett döntött.

A közgyűlés lefolyása különben a következő volt:

Glac Antal főispán elnöklete alatt jelen voltak:

Rimler Károly, Bordé Ferenc, dr. Istvánffy István, Juricskay Barnabás, dr. Cseresnyés Béla, Gerő Ármán, Komlóssy József, Lukács Ödön, Dus László, Tóth Márton, Sztarill János, Szántó Lajos, dr. Baróthy Ákos, Kőszeghy József, Ragány János, Markovits Sámuel, Papoczy Ferenc, Jablonszky Emil, Lakos Lajos, dr. Bárdos Imre, Deutsch K. I. Guttman József, Harmathy Károly, Huzella Gyula, dr. Kurländer Ede, Molnár Lajos, dr. Moskovits Miklós, Müller Salamon, Papp György, Rádl Ödön, Rendes Vilmos, dr. Sonnenfeld Zsigmond, dr. Schweiger Ede, dr. Waldmann Márk, Wégnér Ödön, Feldmann Izidor, Gábel Jakab, Lövenstein Zsigmond, dr. Tóth Ferenc, Weisz Ernő, dr. Adorján Emil, Altmann Jakab, Balogh Döme, dr. Berkovits Ferenc, Ceglédy Jeremiás, Cser János, Déry János, dr. Halász Lajos, Köblös Ferenc, dr. Radó Ignác, Schwartz Izidor, Schütz Albert, dr. Döry Ferenc, Hlatky Endre, dr. Hoványi Gyula, dr. Kazay Kálmán, dr. Konrád Márk, Kiss Dávid, Mezey Mihály, dr. Molnár Imre, Nozák Rezső, dr. PácZ Sándor, Stark Gyula.

Az első napon letárgyalt ügyekről felvett jegyzőkönyvet észrevétel nélkül hitelesítették s folytatták a még hátralevő ügyek tárgyalását.

A nagyváradi munkás szövetkezet a kenyérdrágaság miatt kenyérsütődét szándékozik felállítani, hogy a munkások részére olcsóbb kenyeret süttessenek. Beszerzésekre kamatmentes kölcsönt kérnek a várostól. A tanács ötszáz korona kamatmentes kölcsön megszavazását javasolta. A tanács javaslatát elfogadták.

Az utcai közlekedési szabályrendelet 4. szakasza szerint a lakatosoknak is eltiltották, hogy lakásuknál a szokásos kulcs jelvényt kiakasztsák. A kereskedelmi és iparkamara kérték a szabályrendelet olyan módosítását, hogy a kulcs, vagy más hasonló kisebb cégjelvények kiakaszthatók legyenek. A városi tanács a kamara kérelmének elutasítását javasolta.

Huzella Gyula a kérelem teljesítését indítványozza, mert fontos a kisiparosra, hogy cégére kellőleg látható legyen. Csak a főbb utcákon tiltsák meg a cégérek kiakasztsát.

Gerő Ármán és Kőszeghy József főmérnök a tanács javaslata mellett szólottak.

A közgyűlés a tanács javaslatát fogadta el. Elfogadták a tanács előterjesztését a Szent László-téren felállítandó halelárusító csarnok felállítására kötött szerződés tárgyában.

A faterlek bérbeadására vonatkozó szerződéseket s a közterek adásvételi szerződéseit jóváhagyták.

Dr. Kazay Kálmán törvényhatósági bizottsági tag azon indítványát, hogy néhai Csesztivó Ferenc és Bottó Ferenc nevével egy-egy utca neveztesse el. A tanács javaslatához képest visszaadták a városi tanácsnak, hogy megfelelő javaslatot tegyen.

Táray Sándor kérelmére a vasöntödéhez 20 évre a terület használati jogot megadták.

Az utolsó tárgy volt a biharmegyei szocialista párt kérelme, hogy a december 25. és 26-án Nagyváradon tartandó szocialista kongresszus céljaira a város adja át a dísztermet.

Mivel a beadvány szerint politikai kérdéseket is tárgyalnak, a tanács a terem átadását nem javasolja.

Dr. Friedländer Sámuel szólott a tanács javaslata s a kérelem teljesítése mellett. Felémelte, hogy az építő iparosoknak is odaadták, sőt azoknak a kongresszusán az előkelek is ott voltak.

Szavazásra kerülvén a sor, úgy a javaslat mellett, mint ellen 9—9 bizottsági tag szavazott s így a főispán döntött, még pedig a tanács javaslata mellett. Tehát a szocialista kongresszust nem tarthatják a városház dísztermében.

Ezzel véget ért a közgyűlés.

UJDONSÁGOK.

* **Biharvámegye közgyűlése.** Biharvámegye ez évi utolsó évnegyedes közgyűlését december 18-án fogja megtartani. A bekövetkezendő közgyűlésre összesen 507 ügyet fognak tárgyalni. A napirendre kerülendő ügyek zömét a költségvetések és községi számadások képezik. A tárgysorozat elég szürke közgyűlést ígér. Jelentősebb ügyek lesznek a kijelölt választmány utóbbi megalakítása, a megyei alkalmazottak drágasági pótléka ügyében kelt miniszteri leirat. Továbbá a kórháznál létesítendő elkülönítő tüdőbeteg osztály tárgyában tett bizottsági előterjesztés és a levéltár selejtezési ügye. A közgyűlés előkészítésével most foglalkoznak a szakosztályok.

* **Dr. Bozóky Alajos nyilatkozata.** Sajnálattal vettük tudomásul Nagyvárad polgársága, hogy a kir. kath. jogakadémia érdemes igazgatója, dr. Bozóky Alajos lemondott törvényhatósági bizottsági tagsági jogáról. A lemondáshoz egyik lapársunk olyan kommentárt fűzött, amely nem felel meg a valóságnak. Erre vonatkozólag vettük a következő nyilatkozatot:

Tekintetes Szerkesztő ur! A »Szabadság« csütörtöki száma lemondásomat közölte a városi törvényhatósági tagságról, de nem elégedett meg a száraz tényekkel, hanem kicifrázta és mert az a kicifrázás nem felel meg a valóságnak, kérem, hogy közölje helyreigazító soraimat is. Ezt azonban nem tette meg, úgy hogy a »Tiszántúl«-t kell kérnem helyreigazító soraim közlésére. En ugyanis csupán arra kérttem a polgármestert, hogy a városi törvényhatósági bizottsági tagról való lemondásomat vegye tudomásul és jelentse be a közgyűlésnek, de egy juttával sem irtam többet a polgármesterhez intézett levelemben. Ennélfogva senkinek sem áll jogában az én 3 sornyi száraz közlésemet holmi érzékeny bucsúvételrel és nyilatkozattal megtoldani. Csupán ezt kívántam konstatálni. Tisztelettel madván. Nagyvárad, 1907. dec. 13. Dr. Bozóky Alajos, kir. tanácsos, jogakadémiai igazgató.

* **Uj postaügynökség.** Biharvámegye Harsány községben, »Harsány« (Bihar vm.) elnevezéssel 1908. évi január hó 1-én postai ügynökség lép életbe. A postaügynökség kezbesítési köre Harsány községe, Juricskay, Köröspeterd és Tamási pusztákra terjed ki.

* **Elkülönítő osztály a tüdőbetegek részére.** A kórházi bizottság elnöke most terjesztette be határozatát a tüdőbetegek részére létesítendő kórházi különítményre vonatkozólag. E szerint a különítmény úgy lenne megvalósítva, hogy két jelenlegi kórtermet alakítanak át dr. Móricz Ernő javaslata szerint. Az átalakítás által teljesen megfelelő berendezéssel is lenne ellátva a terem. Ezen kívül a kórház udvarán egy megfelelő részen fekvő csarnokot javasol a bizottság létesíteni. E fekvő csarnok fekvőszékkel lenne ellátva, melyek felszerelve az idő változásai ellen megóvnák a beteget. Az elkülönítő osztály létesítése 3000 koronát igényel, melynek igénybe vétele által a két terembe 10 ágy férfiak és 10 ágy nők részére lenne felállítva. A költségeket a járvány-alapból fedezi a vármegye.

* **Halálozás.** A Rednik és Papp családokat mély gyász érte. Özv. Napoiánné szül. Rednik Anna, élete 71. évében elhunyt. Temetése december hó 15-én délelőtt 10 órakor lesz. Hült tetemeit az olasz-i temetőben helyezik örök nyugalomra.

* **Érdekes elvi döntés.** Nagyvárad város legtöbb adót fizetőinek 1908. évi névjegyzékének összeállításánál dr. Percel Adolf ügyvédnek a saját neve és vagyona után fizetett adót, a törvénynek megfelelően kétszeresen számították, míg a neje háza után fizetett adót egyszeresen szintén javára tudták be. Így azonban az adóösszeg nem érte el azt a magasságot, hogy bejőjön a törvényhatóságba. Dr. Percel Adolf azonban a neje ingatlanja után fizetett adóösszegnek kétszeres beszámítását kérte s ilyen alapon be is jutott volna a virilisek közé. A bíráló választmány helyet adott a kérelemnek, de dr. Hoványi Gyula és Weiszlovits Gyula az ellen panaszt adtak be a közigazgatási bírósághoz, amelynek eldöntését érdeklődéssel várták. Tegnap megérkezett a közigazgatási bíróság döntése, amely szerint a panasznak belyet adott s kimondotta, hogy a neje adóját nem számíthatják fel kétszeresen. Így nem is jut be ezáltal dr. Percel Adolf a virilisek közé, hanem helyette Kiss Károly veendő fel a jövő évre a legtöbb adót fizető közé.

* **Kinevezés.** Glac Antal főispán *Lipcei* Sándor méhkeréki lakost a méhkeréki és *Buhl* Ernő bikácsi jegyzői irnokot a bikácsi anyakönyvi kerületbe helyettes anyakönyvvezetőkké nevezte ki.

* **A megye IV. szakosztályi ülése.** A megye IV-ik szakosztálya tegnap délelőtt tartott ülést *Mártonffy* Bogdán elnökle alatt. A szakosztály a községi pénzügyi dolgokkal foglalkozott. Ezek közül legnagyobb volt Nagyszalonta község 250000 koronás kölcsöne. Nagyszalonta községe ezt az összeget a község rendezésére fordítja. A szakosztály ezt az ügyet pártolól fogja a közgyűlés elé terjeszteni. Ezenkívül foglalkozott a szakosztály a megyei tisztviselők drágasági pótlékával, melyről lapunk más helyén szólunk.

* **Megégett gyermek.** Magyarcséken Rozsnyák Irén 4 éves kis leány egyedül maradt odahaza, míg szülei napi munkájukat teljesítették. A gyermek a tűz mellett ülve, elaludt s alvásközben ruhája meggyulladt, minek következtében olyan súlyos sérüléseket szenvedett, hogy három napi kínos szenvedés után tegnap meghalt.

* **Öngyilkos asszony.** Bihardiószegen borzalmas módon vetett véget életének egy elkéseredett asszony. Az esetről tudósításunk a

következő: Szabó Zsuzsanna Forgács Mihályné az utóbbi időben többször akart véget vetni életének, azonban minden alkalomkor megakadályozták e szándékának kivitelében. Az asszonyt azóta állandóan figyelemmel kísérték. Tegnap azonban míg hozzátartozói pár percre magára hagyták, egy kötél segítségével felakasztotta magát és meghalt. Mire tettét észrevették, már halott volt az asszony.

* **Exotikus ujdonságok** vannak most műsoron az Urániában. Japáni ünnepek, gazdag színes fölvonulásokkal; indiai elefántok dreszirozása stb. teszik rendkívül érdekessé az Uránia jelenlegi műsorát, amely tiz egészen új képből áll. A jelenlegi új műsor mellett szorgalmasan készül az Uránia a *Jézus élete és halála* című nagypassiójáték bemutatására, amely e hó 18-án, vagyis a jövő héten szerdán lesz. Ehez a megrázó bibliai drámához, az Uránia igazgatósága *Dutka* Akossal, a fiatal poéták egyik tehetséges tagjával iratta meg a képmagyarító szöveget, amely lendületes tartalmával hivatva lesz fokozni a nagyszerű kép hatását. A Jézus élete és halála című mozgóképfénykép a Pathe Freres párisi gyárából való és fővárost is megelőzve, nálunk kerül először a közönség elé.

* **Kendőtolvajok.** Borza Tógyer a Breider-háznál alkalmazott éjjeli őr tegnapelőtt Fábian Lajos utcában egy nagy szürke kendőt cipelő két ismeretlen gyermeket akart kérdőre vonni. A gyermekek azonban a kendőt eldobva, elmenekültek. A kendő a rendőrségen van, hol igazolt tulajdonosa átveheti.

* **Talált akták.** December 11-én Karácsony József rendőr a Kossuth-utcán egy csomó aktát talált. Igazolt tulajdonosa a rendőrség I. emelet 14 sz. szobájában átveheti.

* **Elveszett.** Tegnap délelőtt 10 óra körül a Rákóczi-ut 14. sz. háztól Aldás-utca 9. sz. házig vezető utvonalon elveszett egy dupla-fedelű, kerek női aranyóra egyik oldalán rokkokó email kép, másik oldalán Ilonka névvel rajta egy hosszú aprószemű ezüst lánc és két arany keretű medaillon, melyek egyikében egy férfi arckép, másikában pedig páfrány levél volt. Becsületes megtaláló a rendőrségen jelentkezzen, ahol megfelelő jutalomban részesül.

A legizlesebb férfi-fehérművek nagy választékban ROTH M. utóda kalap- és uri divat üzletében.

x Óriási mennyiségű karácsonyi cukorkák és karácsonyfa-díszek érkeztek, melyek meglepő olcsó árban lesznek kiárusítva PETROVICS MIHÁLY fűszer- és csemege-kereskedésében Nagyvárad, Fő-utca, (Huzellával szemben).

MULATSÁG.

Széchenyi-bál Budapesten. Magas színvonalu ujdonsága lesz a fővárosban az idei farsangnak a Széchenyi-bál, melyet az egyetemi ifjuság rendez Budapesten a Royal termeiben. A kétszáztagu rendezőség Dobay István dr és Schandl Károly dr-kal az élén máris biztosította a fővárosi és a vidéki társaság színe-javának az érdeklődését. A bál, miután hasonló célú bál az idén nem lesz, a Tulipán-szövetség magyar népipari és a Széchenyi Szövetség népakciójának az alapját gyarapítja. A rendezőség legutóbbi ülésén elhatározta, hogy a bált február 22-én, szombaton tartják.

SZÍNHÁZ.

A hét műsora

Szombat: Gasparone.

Vasárnap: d. u. Coulisset ur. Este: Varázskeringő.

Pajkos diákok. Szép Galathea. A csütörtök esti reprize óriási sikerben részestette Suppé halhatatlan, örökszép zenéjű egyfelvonásait: a Pajkos diákokat és Szép Galatheát. A gyönyörű zenéjű darab ma este ismét színre kerül. Itt említjük meg, hogy vasárnap délután Coulisset ur kerül színre. Ez a darab, amely ötletes, vidám mókáival a múlt héten oly igazi gyönyörűségben részestette a közönséget, a vasárnapi közönségnek kitűnő szórakoztatója lesz.

Varázskeringő. Szenzáció számba megy, hogy milyen óriási érdeklődés előzi meg a Varázskeringő előadását. Tegnap lehetett először jegyet váltani és a közönség valósággal megostromolta a színházi pénztárt. Alig négy óra alatt elkelték az összes emeleti helyek és s páholyok. Figyelmeztetjük a közönséget, hogy siessen előre megváltani jegyét a vasárnapi hétfői, keddi, szerdai előadásokra, mert — különösen a vasárnapi óriási sikerének ígérkező bemutató után — valósággal életveszélyes tolongás lesz a színházi pénztárnál. A hétfői, keddi, szerdai előadásra már ma lehet a jegyet megváltani. A darab próbái különben gyönyörűen haladnak előre. A szereplők már teljesen kész vannak a betanulással. A csillogó, ékes díszletek is elkészültek.

Igazságszolgáltatás.

A királyi tábla tanácsbeosztása.

Ujévtől kezdve a kir. tábla tanácsai következőleg lesznek beosztva:

I. *polgári tanács:* elnök: báró Szentkereszthy Zsigmond; szavazók: dr Imrik Péter, Bócz Géza, Tóth Imre, dr Dániel Lajos, dr Pajor Kálmán.

II. *polgári tanács:* elnök: Medvigy Mihály; szavazók: Lehoczky Lajos, dr Sereghy Mihály, Fekete József, dr Pajos Kálmán, Böhm Jenő.

Sommás felülvizsgálati tanács: elnök: Medvigy Mihály; helyettes elnök: dr Imrik Péter; előadó: Geleta Géza; h. előadó: dr Sereghy Mihály; szavazók: Lehoczky Lajos, dr Pajor Kálmán, Fekete József.

I. *büntető tanács:* elnök: báró Szentkereszthy Zsigmond; előadók: Harmathy Károly, Kepes L. Miklós, Böhm Jenő; szavazók: Bócz Géza, dr Dániel Lajos.

II. *büntető tanács:* elnök: Urbán Adolf; előadók: Molnár Géza, Balogh Soma, Tóth Imre; szavazók: dr Imrik Péter, Geleta Géza. A polgári tanácsok hétfőn kezdik üléseiket s kedden, esetleg szerdán folytatják, a felülvizsgálati tanács csütörtökön, a két büntető tanács pedig hétfőn, kedden és szerdán ülésezik.

NYILTTÉR.

Névjegyek

a legcsinosabb kivitelben és
legjutányosabb árban készülnek
a Szent László nyomdában.

Értesítés.

Miután üzletemben a fő
sulyt csakis az uri divat,
kalap, fehérmű és nyak-
kendőre fektetem, ez al-
kalommal bezárólag dec.
hó 31-ig a többi cikke-
ket u. m.: divatos mellé-
nyek, cipők, bőrárak, pénz-
és szivartárcák, utazó-
bőröndök Plaidek kocsi-
takarók minden elfogad-
ható árban ki lesznek
árusítva

Lukács Aladár

fehérmű- és kalapspecialista
Telefon 516. **** Rákóczi ut.

REGÉNYCSARNOK.

A rejtélyes kerékpár.

— Regény. —

Írta: Daniel András.

(Franciából.)

78

— Oh! nem, nem... csak ezt ne! —
kiáltotta. — Egy percig se higgye, asszonyom,
hogy engem beavattak ebbe a pokoli cselszö-
vénybe. El tudja képzelni, hogy egy Varouze
André ilyen titkokba egy asszonyt avasson be?...
Ez az érv talált; de az őszinte hang még
inkább. Claire elbeszélte az előbb eldugott,
aztán eltépett fogalmazvány történetét, amit ő
később megtalált és újra összeállított. Mal-
boisené nem kételkedett többé és nem tudta
visszafojtani ezt a felkiáltást:

— De, asszonyom, nekem jön ön ilyesmit
elmondani? Meggondolta-e, mit tehetnék én
e leleplezéssel, miután becsületesem és életem
forog kockán?... Férje iránti szeretete ki-
halt volna már egészen a szivéből?... Annyi
rosszat óhajt-e neki?

Claire fáradt, tompa hangjával, melynek
azonban minden rezgése őszintének látszott,
felelte:

— Nem, asszonyom, férjem nem fog őszin-
teségem által szenvedni. És nem is kell, hogy
szenvedjen; ön nem fogja azt ellene felhasználni.
Most már szükségtelen is lenne; ön pedig soha
sem sujtana ok nélkül senkit, még egy méltat-
lant sem. Az ön élete és becsülete nem forog
többé kockán. Férjem jóvátett mindent, ami őt
illeti; mindjárt elmondom, miként. És ha mégis
szóba hozom ön előtt ezen undok dolgokat,
csakis azért teszem, mert meghalok a fájdalom-
tól. Ön nem képzele, mi megy végbe a lelke-
ben és a házamban. Segítségre van szükségem
és én nem kérhetem csak az övét.

— Egészen a rendelkezésére állok — mondá
Régine, megfogva Varouzené kezét. — Hálám
és rokonszenvem biztosítja azt az ön számára.
Ne vegye tőlem rossz néven, ha bizonyos időbe
került, amíg önt meg tudtam érteni... A mi
helyzetünk annyira nem mindennapi... Olyan
nehéz volt annak különböző oldalait azonnal
áttekinteni.

— Ah! — kiáltott fel Claire — életemben
volt egy rettenetes óra... Mit mondok: egy
óra. Csak néhány perc!... De még az eleve-
nen megnyuzott sem találhatta volna azokat
hosszabbaknak. Midőn ön fölkeresni jött férje-
met, hallottam a kocsiját megállani kapunk
előtt. Ön tudja, minő féltékenység marcangolt
minden alkalommal. Bevallottam. Most már min-
den álszéken nélkül bevallhatom azt is önnek.
Azért nem igyekszem sem mentegezni magamat,
sem indokolni nem igyekszem, hogy midőn az
ablakhoz szaladtam és mialatt ön a kapunál
csengetett, megpillantottam az ön elegáns alak-
ját, csak egy gondolat bántott: megtudni, ki
lehet azon nő, aki a férjemmel van és mi
mondanivalójuk lehet együtt? Azon tény, hogy
férjem önt nem a földszinti szalonok egyiké-
ben, de fönn a dolgozószobájában fogadja, még
csak növelte gyanúmat. Pongyolát öltöttem és
elhagytam a szobámat.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁGI

Értéktőzsde.

— Délután 4 órakor. —

Budapest, dec. 13

Osztrák hitelrészvény	—	—	626.25
Magyar hitelrészvény	—	—	734.75
Leszámitoló bank	—	—	463.—
Rimamurányi	—	—	509.25
Osztrák m. államvasuti részv.	—	—	644.50
Közuti vasut	—	—	528.50
Városi villamos vasut	—	—	282.50

A gabonatőzsde határidői.

— Délután 4 órakor. —

Budapest, dec. 13.

Buza okt.	50 kilogrammonként	12.57
Buza ápr. 1908	—	11.91
Rozs ápr.	—	11.81
Zab ápr.	—	8.51
Tengeri máj. 1908.	—	7.32

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti áru- és értéktőzsde 1907. dec. 13.

Magyar arany járadék 4 száz.	—	—	109.25
Magyar koronajáradék 4 száz.	—	—	92.—
Magyar koronajáradék	—	—	81.25
Magyar földterherment. kötvény 4. sz.	—	—	92.—
Horvát-szlavon földterherment. kötvény	—	—	95.—
Magyar nyereség sorsjegy kölcsön	—	—	185.—
Tisza-szab. és szegedi sorsjegy kölcsön	—	—	140.—

Osztrák járadék papírban	—	—	95.25
Osztrák járadék ezüstben	—	—	96.50
Osztrák járadék aranyban	—	—	113.75
Osztrák korona járadék	—	—	95.25
1860. osztr. államsorsjegyek	—	—	146.—
Osztrák magyar bankrészvény	—	—	1780.—
Magyar hitelbank-részvény	—	—	733.50
Osztrák hitelbank-részvény	—	—	626.50
Osztrák magyar államvasuti részvény	—	—	693.50
20 frankos (Napoleon) dor	—	—	19.20

A szerkesztésért felelős

Dr. VUCSKICS GYULA.

Szigligeti-Színház.

Ma, szombaton, 1907. december 14-én.

Szép Galathea.

Operette 1 felvonásban.

SZEMÉLYEK.

Prigmaleon, fiatal szobrász Toronyi Gyula
Ganiméd, inasa — — Lányi Edith
Mydas, műmaecenas — — Hajnal György
Galathea szobor — — Károlyi Leona

Ezt követi:

A pajkos diákok.

Operette 1 felvonásban.

Geier Jeremiás	—	—	Hajnal György
Brand)	—	Lányi Edith
Frinke)	—	Tábori Frida
Gerhardt)	—	H. Czene Stefánia
Klette)	—	Reviczky Rózi
Fuchs)	—	B. Horváth Irma
Licht)	diákok	Lengyel M.
Berman)	—	Nagy M.
Hönig)	—	Kemény Ilona
Rohr)	—	Szalóky S.
Hecht)	—	Lengyel I.
Shalk)	—	Csepreghi I.
Flidel)	—	Polgár I.
Antal, mesterlegény	—	—	Bereghy S.
Lizi, porleány	—	—	Károlyi Leona
Fleck, eszmatisztító	—	—	Palásthy Sándor
Koresmáros	—	—	Vank István

HELYYARAK: Nagypáholy 14 koron. Földszinti emeleti páholy 12 kor. Másodemelet páholy 8 kor. Zöldpáholy 3 kor. Kőrszék 2 k r. 40 fill. Tánkfászsék 2 kor. Erőlyülés 1-ső sor 1 kor. 20 fill., középső 2-ik sor 1 kor. Erőlyülés oldal 2-ik sor 80 fill. II. emeleti zárszék 60 fill. Földszinti állóhely 1 kor., Diák és katonasorsjegy a földszintre 60 fill. Karzati állóhely 40 fill. Egy színlap 20 fill.

Jegyek előre válthatók a színház jobb oldalán, a bér-
házzal szemben, d. e. 10-től fél 1 óráig, d. u.
fél 4-től 6-ig. Esti pénztárnál 7 órakor.

Kezdeté fél 8 órakor, vége 10 órakor.

Holnap, vasárnap, december 15-én, két előadás.
Délután 3 órakor, félhelyárak mellett színre
került:

Coulisset ur.

Bobózat 3 felvonásban.

Este fél 8 órakor, rendes helyárakkal, bérletszű-
netben, új díszletekkel és jelmezekkel, fényes
kiállításal színre kerül itt először.

A varázs keringő.

— Nagy operette 3 felvonásban.

Szives meghívás.

Ideiglenes üzlethelyiségeinkből **átköltöztünk véglegesen Bémer-tér, Pannónia mellett**, a Központi Takarékpénztár új palotájába.

Tisztelettel felkérjük a t. vevőközönseget egy **próbavásárlással** meggyőződni arról, hogy

jobban, olcsóbban

sehol nem lehet vásárolni, mint nálunk.

Női ruhaszövetek, vászon

és asztalneműekben

a legujabbakat adjuk, **jutányosabban**, mint bárhol.

Szőnyeg,
függönyökben

és egyéb cikkekben
állandó alkalmi vételek.

Nagyobb bevásárlásnál a legkedvezőbb
fizetési feltételek.

Mosó árukért teljes felelősséget vállalunk.

Kevésbé tehetős emberek
kimaradt gyermek- és női felöltőket
2-50, 3, és 4 forintjával vehetnek
amíg a készlet tart.

Midőn még hálás köszönetünket fejezzük ki is eddigi támogatásért, kérjük résztvevőinkre új üzlethelyiségünkben is fenntartani.

Kiváló tisztelettel

Wallerstein
Fülöp Fiai

Bémer-tér, Pannónia mellett.

NAGY VÁLASZTÉK
női és gyermek felöltőkben.

Kelemen Béla
könyvkötészete

NAGYVÁRAD,
Nagypiac-tér,
(Andrényi-palota.)

Hatvan perc alatt megtanulja az abc-t.

A világ legnagyobb találmányai a véletlennek köszönhetik létrejöttüket.

Egy találmánnyal állunk szemben, melyet szintén a véletlen hozott létre s amely egyszerűségével szinte meglepi az embert.

Vegyen maga mellé egy öt éves gyermeket, adja kezébe a »Játék abc«-t, maradjon hatvan percig a gyermek mellett és utasítás szerint játsszék a betűkkel. 242

Csodát fog látni,

mert a gyermek hatvan perc alatt az egész abc-t ismerni fogja.

J ó t é t e m é n y.

Igazi jótétemény ez a »játék abc«, mely pompás 10 színben előállított litografiai kivitelben van készítve, 23 remek színes képpel és az ára bérmentve szállítva 75 krajcár.

Megrendelések a **Magyar Kereskedelmi Közlöny** hírlap- és könyvkiadóvállalatához küldendők Budapest, Dohány-utca 16-18. Ha ezen műből egyszerre 3 példányt rendel 2 frt 25 kr. helyett, 2 frt-ba számítjuk.

Hirdetések

felvételnek
e lap kiadóhivatalában.

Minthogy egy budapesti füző-üzlet megvásárlása által azon kellemes helyzetbe jutottam, hogy a **legelegánsabb**

füzőket,
füzővédőket,
Diana-öveket

félárban árusíthatom, miért is az érdeklődők figyelmét van szerencsém felhívni.

Legalkalmasabb karácsonyi ajándék!

Tisztelettel

Rosenzweig Róza
mellfűző-gyár.

Magy. Kir. Államvasutak Igazgatósága.
263942—F. IV. a.

Hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak igazgatóságától nyert értesítés szerint Fiume állomáson az áruaktárak megteltek, rendkívüli rossz időjárás és hajók hiánya miatt a raktárakból való kifuvározás, illetve az áruknak Fiuméből való elszállítása rendkívül csekély, úgy, hogy a Fiumében nagy mérvben összetorlódott áruk már ki nem rakhatók.

Ezekre való tekintettel Fiuméba rendelt kocsirakományu teherárak felvételét, élő állatok, romlandó és liszt küldemények kivételével folyó hó 9-től kezdve további intézkedésig megszüntették, utközben levő áruk feltartatnak és a feladók rendelkezésére bocsájtatnak. Amint az időjárás javul, a hátralék feldolgozható lesz, a korlátozást azonnal megszüntetik.

Budapest, 1907. dec. 7.

Az igazgatóság

(Utánnomás nem díjazatik.)

Értesítés!

Szerezzen mindenki tudomást róla, hogy a

KOBRAK-féle CIPŐRAKTÁRBAN

rendkívüli olcsó árak mellett

lehet vásárolni. **FŐ-UTCA 8.**

(Fő-tűzsdével szemben.)

Berendezés eladó!

Igyekezzenek míg a készlet tart!

200 pompás zsebórát ingyen!

200 pompás Anker remontoir órát fog kiosztani a **Tolnai Világlapja** azok között, akik 1908. január havában a Tolnai Világlapjának négy egymásután következő számában megjelenő és egymással összefüggő rejtvényt helyesen fejtik meg.

Miből áll ez a rejtvény?

Ez a rejtvény egy közismert hazafias tárgy, magyar festményt ábrázol. A szétdarabolt kép egyes darabjait a Tolnai Világlapja négy egymás után következő számában mutatja be. A rejtvény megfejtése úgy történik, hogy a Tolnai Világlapja említett négy számából kivágjuk ezen képdarabokat s úgy állítjuk össze, hogy hiány nélkül az egész képet adják. A helyesen összeállított és papírra felragasztott képet pedig beküldjük a Tolnai Világlapjának, amely a kitűzött 200 Anker remontoir órát a helyesen megfejtők között fogja szétosztani.

241 - 1 15

Hogy kik kapták meg ezen remek ajándékokat, azon 200 egyén névsorát a **»TISZÁNTUL«** 1908. február 16-iki számában fogjuk a nagyközönség tudomására adni. — A **»Tolnai Világlap«**-ját vidéken bármely újságelárusítónál 12 krért lehet megvenni.

A „Tiszántul“-ra

előfizetést küldeni minden nap lehet

aki már ma előfizet egy évre, az január hó 1-ig a lapot ingyen kapja.

Magyar Királyi Államvasutak

226990—F. I.

Hirdetmény.

A Magyar Királyi Államvasutak kolozsvári üzletvezetősége alá tartozó Székely Vasutak mádэфalva—gyergyószentmiklósi vonala mádэфalva, Csikmadaras, Csikszentdomokos, Marosfő, Vasád és Gyergyószentmiklós állomásokkal, Karczfalva rakodó-állomással, Csikrákos és Terkerópatak megállóhelyekkel f. é. december hó 5-én a nyilvános forgalomnak átadott.

Az állomások és a rakodó állomás az össz-forgalomra, a megállóhelyek csupán csak a személy- és podgyászforgalomra vannak berendezve.

Személyek és podgyász szállítására és azok díjainak kiszámítására nézve helyi személy-díj-szabásunkban, illetve az ehhez tartozó »Függelék«, valamint ennek II. pótlékában foglalt határozmányok és díjtételek mérvadóak.

Az új vonal áruforgalmában a díjszámítás ugyanazon módokat mellett történik, mint a székely vasutak már forgalomban levő sepsiszentgyörgy—mádэфalva—gyimes országhatári vonalának forgalmában (lásd a »Vasuti és Közlekedési Közlöny« f. é. 117. számának »Díj-szabási és szállítási ügyek« című rovatában megjelent 227255—07. számú hirdetményt is.) Budapest, 1907. december 6 án.

Ludvig, elnök.

Ő. csász. és apost. kir. felségének legfelső elhatározása folytán.

A polgári jótékonycélokra szánt

XXXVIII-ik csász. és kir. államsorsjáték.

Ezen az osztrák birodalomban egyedül jörvényesen engedélyezett pénzsorsjáték 18.389 nyereményt tartalmaz készpénzben 512.980 korona összegben.

A főnyeremény 200.000 korona.

A nyeremények kifizetéseért a csász. kir. lottójövedék kezekedik.

A húzás visszavonhatatlanul 1907. december hó 19-én fog megtartatni.

Egy sorsjegyek ára 4 K. A sorsjegyek Bécsben a cs. kir. államsorsjátékok osztályánál III. ker., Vordere Zollamstrasse 7. sz. a., továbbá a lottógyűjtődékben, dohánytőzsdékben, adó-, posta-, távirat- és vasuti hivataloknál, váltóüzletekben stb. kaphatók. Játéktervek sorsjegyvevők részére ingyen adatnak ki. A sorsjegyek portómentesen küldetnek szét. — A cs. kir. lottójövedék igazgatóság (államsorsjátéki osztálya).

Párisi világkiállítás 1900. Grand Prix 1896. Milleniumi kiállítás, állami Telefon 280. vagy aranyérem. Concours. Alapítva 1854.

Első magyar Részvény sörfőzde Kőbánya.

Főraktár Nagyvárad és Biharvármegye területére saját házukban Nagypiac-ter 3. Salamon Benedek cég.

Hordókba és palackokba fejte forgalomba hozzuk összes gyártmányaink u. m. ászok, király, kiviteli és dupla márciusi, bajor és udvari sör, mely nemcsak az ország, de a külföld híres gyártmányait és minőségileg jóval felülmúlják. Főraktárunk a palack-osztályra különös gondot fordít s azt a legújabb, legtekintesebb üvegmosó, lefejtő stb. gépekkel felszerelte. Különösen felhívjuk a szives érdeklődők figyelmét a legkiválóbb orvosok által ajánlott

dupla Góliát maláta gyógsörre melyet eredeti gyári töltésben különleges palackokban hozunk forgalomba. **legjobb etvágyfokozó asztali ital** ajánlatos hanem Ezen gyógsör nemcsak mint a magánkezelésben a következő esetekben kiváló eredménnyel használtatik és pedig gyermekágyasok, álmatlanok, üdülők, szoptatónők, idegkimerültség és emésztési zavarokban szenvedőknel, nő betegek, vérszegények, rosszul tápláltak, gyengélkedők.

10 üveg és ezen felüli megrendelések házhoz szállítatnak

Kérjünk mindenütt Kőbányai Részvény sört.

Üzlet felosztás!

Tudomására hozzuk a nagyérdemű közönségnek, hogy az évek óta fennálló detail-üzletünket, más vállalat miatt teljesen felosztjuk, ellenben gyárunkat tetemesen megnagyobbítjuk és a raktáron levő összes férfi-, női- és gyermekcipőket a legfinomabb kivitelig minden elfogadható árrban áru-

Berendezés eladó! sitjuk el, kérjük ezen ritka alkalmat felhasználni míg a készletünk tart. Berendezés eladó!

Tisztelettel

Nádor Henrik és Társa
Nagypiac-ter, Kereskedelmi palota.